X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

# KANCELARIA SEJMU
# Biuro Komisji Sejmowych

## PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 26)**

z dnia 24 kwietnia 2024 r.

# Pełny zapis przebiegu posiedzenia

# Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 26)

24 kwietnia 2024 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Koboski (Polska2050-TD)**, przewodniczącego Komisji, oraz posła **Krzysztofa Truskolaskiego (KO)**, zastępcy przewodniczącego, rozpatrzyła:

**I. informację o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2024) 461 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej); COM(2024) 125, 133, 134, 142, 143, 145, 147 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); COM(2024) 127, 135, 136, 137, 149, 450 (art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu),**

**II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 17 i 18 kwietna 2024 r.,**

**III. w trybie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008) 426 wersja ostateczna) i odnoszącą się do niego informację rządu,**

**IV. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów do spraw rozwoju) (7 maja 2024 r.),**

**V. w trybie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych (wersja przekształcona) (COM(2021) 734 wersja ostateczna) i odnoszącą się do niego informację rządu.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Adam Szłapka** minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Kotula** ministra do spraw równości wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Śmiszek** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Anna Radwan-Röhrenschef** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz**, **Joanna Heger**, **Agata Domańska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej;

**Tomasz Jaroszyński** – naczelnik wydziału w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, **Paweł Kościelny** i **Daniela Wybrańczyk** – eksperci ds. legislacji z BEOS.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam, że mamy kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, witam panie i panów ministrów, a także towarzyszące im osoby. W dzisiejszym posiedzeniu bierze również udział grupa studentów Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego. Serdecznie państwa witam. Cieszymy się, że jesteście z nami.

Informuję państwa, że pkt IV dzisiejszego porządku, dotyczący Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. rozwoju, z uwagi na brak aktów prawnych w agendzie Rady rozpatrzymy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Ponadto informuję państwa, że do prezydium naszej Komisji wpłynął projekt uchwały ze strony prezydium Sejmu, projekt uchwały w sprawie uczczenia 20. rocznicy członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W związku z tym rozszerzymy porządek dzienny jutrzejszego posiedzenia Komisji o godzinie 12.00 o rozpatrzenie tego projektu uchwały, jak powiedziałem – w sprawie uczczenia 20-lecia Polski w UE.

Drodzy państwo, przechodząc do pkt I, czyli do informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium naszej Komisji wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2024) 461; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2024) 125, 133, 134, 142, 143, 145, 147; w trybie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu COM(2024) 127, 135, 136, 137, 149, 450. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Nie słyszę uwag, nie słyszę sprzeciwu. **Stwierdzam, że Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej przeze mnie dokumentów**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Pkt II dotyczy Rady Europejskiej. Rozpatrzymy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 17 i 18 kwietna 2024 r. Rząd reprezentuje pan Adam Szłapka, minister do spraw europejskich. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

**Minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Adam Szłapka:**

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo serdecznie dziękuję za zaproszenie. Rozmawialiśmy o tym posiedzeniu Rady na poprzedniej Komisji. Tak jak wcześniej mówiłem, agenda tego posiedzenia pierwotnie miała się koncentrować w zasadzie tylko na kwestiach gospodarczych, odnosić się do świeżego dokumentu, którego jeszcze – jak rozmawialiśmy na tym posiedzeniu Komisji – nie było, raportu dotyczącego przyszłości jednolitego rynku europejskiego pana Enrica Letty.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Czy mogę prosić, żebyśmy wysłuchali pana ministra? Dziękuję.

**Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Adam Szłapka:**

Agenda została rozszerzona także o kwestie bieżące, między innymi na wniosek Polski Rada Europejska wymieniła poglądy dotyczące bieżącej sytuacji na Ukrainie. Przypominam, że posiedzenie Rady odbywało się jeszcze przed sobotnią decyzją kongresu w sprawie przekazania pomocy wojskowej Ukrainie. Polska oczywiście podkreśliła, że najważniejszym wyzwaniem dla bezpieczeństwa europejskiego jest przekazanie…

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Jeszcze raz poproszę. Nie lubię się powtarzać, ale poproszę, żebyśmy posłuchali pana ministra. Dziękuję.

**Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Adam Szłapka:**

Najważniejszym wyzwaniem dla naszego bezpieczeństwa jest przekazywanie pomocy wojskowej, udzielanie pomocy wojskowej Ukrainie przede wszystkim w zakresie systemów obrony powietrznej. Tutaj należy podkreślić bardzo ważna informację, bo to zdanie zostało umieszczone w konkluzjach Rady Europejskiej, że państwa członkowskie UE będą podejmować wysiłki w sprawie dostarczenia na Ukrainę systemów obrony przeciwlotniczej, co było jednym z naszych postulatów, tak że z naszego punktu widzenia to jest bardzo ważna sprawa.

Pozostałe uzgodnienia dotyczące kwestii międzynarodowych były zgodne z naszym stanowiskiem. Z zadowoleniem przyjmujemy zgodę Rady Europejskiej na przyjęcie dalszych sankcji na Iran, w szczególności w odniesieniu do bezzałogowych statków powietrznych i pocisków rakietowych. Popieramy również wysiłki dyplomatyczne na rzecz powrotu na ścieżkę dialogu z Ankarą.

Ważnym elementem konkluzji był temat przeciwdziałania dezinformacji obcym wpływom. Bardzo dobrze, że został on poruszony na najwyższym szczeblu i ta kwestia została też wpisana do konkluzji. Tak że w tej części spraw bieżących, najważniejszych międzynarodowych konkluzje Rady Europejskiej są, myślę, że wszyscy podzielimy tę informację, z naszego punktu widzenia bardzo dobre.

Przejdę teraz do tematu, który pierwotnie miał być głównym elementem rozmów – temu było przede wszystkim poświęcone to posiedzenie – czyli kwestie gospodarcze. Rada Europejska omówiła kwestie dotyczące konkurencyjności. Wezwała do zdecydowanych i szybkich postępów prac dotyczących kluczowych obszarów, takich jak jednolity rynek, przemysł, badania i innowacje, energia, gospodarka w obiegu zamkniętym, cyfryzacja, kwestie społeczne i handel. Zgodnie z naszym postulatem – i uważam, że to jest bardzo ważne, i wielokrotnie rozmawialiśmy na posiedzeniach tej Komisji, więc myślę, że wszyscy państwo podzielicie to zdanie – zgodnie z postulatem Polski do konkluzji zostało wpisane znaczenie polityki spójności w kontekście wspierania konkurencyjności UE. To jest o tyle ważne, że wiadomo, że w tej sprawie mogą się pojawiać dyskusje. Jeśli tego typu zdanie zostaje wpisane do konkluzji Rady Europejskiej, która nadaje kierunki, to z punktu widzenia Polski to jest zdecydowanie ważna informacja.

Liderzy zapoznali się z prezentacją raportu Letty na temat przyszłości jednolitego rynku. Wcześniej, jak ten raport powstawał, od razu powiem, ja też się spotykałem z panem Enrikiem Lettą i też przekazywałem stanowisko Polski w tej sprawie, na przykład to, żebyśmy rozszerzali i wzmacniali jednolity rynek europejski zwłaszcza w zakresie usług, które są jedną ze słabości jednolitego rynku europejskiego. I to też zostało odnotowane.

To jest, jeśli chodzi o kwestie europejskie, na razie taka dosyć wstępna dyskusja. Rada Europejska wezwała również do opracowania do czerwca do 2025 r. nowej horyzontalnej strategii na rzecz zmodernizowanego rynku europejskiego.

Ważna dyskusja z perspektywy Polski. Polska jest jednym z głównych beneficjentów jednolitego rynku europejskiego, więc ta dyskusja i te konkluzje z punktu widzenia Polski na Radzie Europejskiej były oczywiście bardzo ważne. Natomiast na szczególną uwagę zasługują te rzeczy, o których mówiłem na samym początku, czyli jednoznaczne wsparcie dla Ukrainy, jeśli chodzi o kwestie obrony przeciwlotniczej, oraz odnotowanie i ważne zdania dotyczące dezinformacji ze strony rosyjskiej. Bardzo dziękuję.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Dziękuję bardzo, panie ministrze, za przedstawienie tej informacji. Otwieram dyskusję. Czy są pytania, zgłoszenia? Bardzo proszę, panie pośle.

**Poseł Jarosław Sellin (PiS):**

Panie ministrze, w informacji pisemnej, którą otrzymaliśmy, o efektach tej Rady sprzed tygodnia, czytamy między innymi, że dzięki staraniom Polski w konkluzjach Rady Europejskiej odnotowano postępy w zakresie wniosków dotyczących przekazania na rzecz

Ukrainy nadzwyczajnych dochodów pochodzących z unieruchomionych aktywów Rosji i wezwanie do szybkiego przyjęcia tych wniosków. Chciałem zapytać, jaki stosunek do tego postulatu miały Niemcy i czy rzeczywiście odnotowano jakieś postępy w tej sprawie.

I druga rzecz, którą wyczytałem w notatce, że zgodnie z oczekiwaniem Polski Rada Europejska wskazała, że polityka przemysłowa UE powinna łączyć osiąganie celów dekarbonizacji z celami konkurencyjności. Czy w tym kontekście tego wskazania dyskutowano na temat korekty zielonego ładu?

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Dziękuję bardzo, panie pośle. Widzę jeszcze dwa zgłoszenia, więc proponuję, żeby te pytania zostały zadane i potem zbiorczo poprosimy pana ministra. Pan przewodniczący.

**Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):**

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, pan minister sygnalizował, że polski premier nie będzie kontynuował formatu spotkań przed Radą Europejską Wyszehradu, natomiast, że jest pewien nowy pomysł na koordynację z państwami nordyckimi w jakiejś nowej formule. Czy takie coś miało miejsce przed Radą Europejską? Jaka jest tematyka tego formaty? Co możemy w tej koalicji załatwić? Gdyby pan minister mógł pogłębić, jakie są nasze wspólne interesy, interes Polski, który później można podnosić wspólnie na Radzie Europejskiej? To rzecz pierwsza.

Rzecz druga, czy kwestie dotyczące migracji były podnoszone na Radzie Europejskiej, a jeżeli tak, to w jakiej formule i czy Polska zabierała głos w tej sprawie.

Rzecz ostatnia. Zasygnalizowane elementy, które na skutek wniosku Polski zostały wpisane – mówił o tym pan poseł Sellin – dotyczące zamrożenia aktywów, to jest sprawa, która jest w konkluzjach obecna już od dawna, także za czasów poprzedniego rządu, tylko pytanie, jak z fazą realizacyjną? Czy można tu coś powiedzieć? Czy mamy tu do czynienia z jakimkolwiek postępem?

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pan poseł Grzyb.

**Poseł Andrzej Grzyb (PSL-TD):**

Panie ministrze, chciałem zapytać o sprawę dotyczącą pomocy finansowej dla Ukrainy w kontekście oczywiście też funduszy, z których Polska mogłaby mieć refundację poniesionych kosztów w związku z przekazaniem sprzętu wojskowego na Ukrainę. Ta sprawa jest blokowana w dalszym ciągu przez stronę węgierską, i w związku z tym te kilkaset milionów, które powinno wpłynąć do polskiego budżetu z funduszy europejskich, nie jest w tej chwili możliwe do zrealizowania, póki ta decyzja Rady nie zostanie odblokowana.

Druga kwestia, która może nie wprost wiąże się z tematyką ostatniego posiedzenia, ale chciałem zapytać o kwestię rekapitulacji dotyczącą tych zmian, które dotyczą zielonego ładu w kontekście protestów rolniczych, bo wydaje się to bardzo istotne, również z punktu widzenia tego, co się dzieje w Polsce w chwili obecnej. Niezależnie oczywiście od sytuacji w tym obszarze w innych państwach członkowskich UE. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Dziękuję bardzo, panie pośle. Naliczyłem sześć albo siedem pytań w sumie. Oddaję głos, panie ministrze.

**Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Adam Szłapka:**

Bardzo dziękuję. Zacznę od pytań pana przewodniczącego Szynkowskiego dotyczących formatów. To nie jest tak, że Polska zrezygnowała z formatu Grupy Wyszehradzkiej. Ten format cały czas funkcjonuje. On po prostu już jakby przestał funkcjonować przed spotkaniami Rady, ale to już chyba jakiś czas temu. Natomiast faktycznie pan przewodniczący pytał o format, w którym uczestniczymy od dłuższego czasu. To są państwa bałtyckie, państwa nordyckie i Irlandia. Takie spotkanie odbyło się przed tym posiedzeniem Rady i ono jest bardzo wartościowe z punktu widzenia Polski. Po pierwsze dlatego, że w zasadzie mamy wspólne stanowisko, jeśli chodzi o kwestie Rosji i Ukrainy, jednoznacznego wsparcia wojskowego. Możemy tu utwardzać, ujednolicać to stanowisko i prezentować je wspólnie. To na pewno. A druga rzecz, która też jest, myślę, że wyjątkowo

ważna z punktu widzenia Polski, to jest kwestia ochrony granicy. Jesteśmy w większości państwami granicznymi, flankowymi. Doskonale zdajemy sobie sprawę z tego, że uczestniczymy w innym elemencie tego samego konfliktu. Jesteśmy pod stałym atakiem hybrydowym. Doskonale sobie z tego zdajemy sprawę. Możemy w taki sposób koordynować nasze stanowisko i przekazywać to, i tłumaczyć innym partnerom, którzy mogą nie znać tego zagrożeń ze strony Rosji czy Białorusi. Tak że ten format z punktu widzenia Polski jest na pewno bardzo wartościowy.

Podczas tej Rady Europejskiej nie było dyskusji dotyczących migracji. Faktycznie była na ten temat dyskusja – przepraszam, że nie przekazałem tego – jeśli chodzi o zamrożone aktywa rosyjskie. Stanowisko Polski jest od lat w tym zakresie niezmienne. Już podczas poprzedniego posiedzenia Rady Europejskiej Rada Europejska podjęła decyzję o przekazaniu dochodów z zamrożonych wpływów rosyjskich także na cele militarne ukraińskie i ta sprawa jest w toku. O ile się nie mylę, 8 maja będzie kolejne posiedzenie grupy roboczej w tej sprawie, więc ta sprawa – tak jak pan przewodniczący powiedział – od dłuższego czasu była na agendzie i była dyskutowana. Tym razem pierwszy raz idzie do przodu, tak bym powiedział.

Jeśli chodzi o pytanie pana posła Sellina, to myślę, że skonsumowałem odpowiedź na to pytanie. Co do drugiego pytania, to są na razie bardzo ogólne zapisy. To będzie dyskutowane, kiedy pojawi się drugi raport pana Draghiego dotyczący konkurencyjności. Tutaj więc było to na razie bardzo ogólnie tylko poruszone.

Jeśli chodzi o kwestię, o którą pytał pan poseł Grzyb, czyli EPF, to faktycznie jest tak, i nad tym niestety ubolewam, ale trzeba nad tym pracować, że niestety Węgrzy blokują wypłatę tej transzy dla Polski. Jest to kompletnie niezrozumiałe, bo trudno, żeby w jakimś ich poszczególnym interesie te pieniądze, które Polsce się należą, były po prostu zakładnikiem. Ale taka jest sytuacja. Pracujemy nad tym. Ja też poruszę ten temat podczas spotkania ministrów w formacie ministrów europejskich na spotkaniu V4.

Jeśli chodzi o zielony ład, to zgodnie z tym, co już wcześniej mówiliśmy, bardzo aktywnie pracujemy nad korektami tego w interesie polskiego rolnictwa. Myślę, że to, co udało się już do tej pory zmienić, jest dobrze widziane ze strony Polski. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Dziękuję bardzo. Czy są dodatkowe zgłoszenia, głosy? Nie widzę takich głosów. W związku z tym zamykam dyskusję. Chciałbym zaproponować następującą konkluzję: **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 17 i 18 kwietnia 2024 r.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II. Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008) 426 wersja ostateczna) i odnoszącej się do niego informacji rządu. W dniu 4 kwietnia rząd przekazał do Komisji aktualizację projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje pani minister Katarzyna Kotula, ministra do spraw równości. Bardzo proszę panią ministrę o przedstawienie informacji rządu.

**Ministra do spraw równości Katarzyna Kotula:**

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, mam przyjemność przedstawić zmianę stanowiska rządu do dyrektywy COM(2008) 426. Celem niniejszego wniosku jest wprowadzenie w życie… Może warto przypomnieć najpierw, że dyrektywa, która się dzisiaj zajmujemy, jest dyskutowana od…

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Ponownie poproszę o to, byśmy posłuchali pani ministry. Dziękuję.

**Ministra do spraw równości Katarzyna Kotula:**

Bardzo dziękuję. Jest dyskutowana już ponad 16 lat, czyli od 2008 r. Na poziomie bardzo symbolicznym jest aktem domykającym kwestię zabezpieczenia przed dyskrymi-

nacją ze względu na różne przesłanki. Celem niniejszego wniosku jest wprowadzenie w życie poza rynkiem pracy zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. We wniosku określa się ramy zakazu dyskryminacji ze względu na wyżej wymienione powody oraz ustala jednolity minimalny poziom ochrony w obrębie UE dla osób, które doznały takiej dyskryminacji. Wniosek ten uzupełnia istniejące wspólnotowe ramy prawne, zgodnie z którymi zakaz dyskryminacji ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną ma zastosowanie jedynie w zakresie zatrudnienia, pracy i szkolenia zawodowego. Zakres wniosku określony jest w art. 3 ust. 1 i obejmuje on obecnie dostęp do zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej, mieszkalnictwa społecznego i opieki zdrowotnej, dostęp do edukacji, dostęp do towarów i usług, w tym usług mieszkaniowych oferowanych publicznie. Wyłączone natomiast z zakresu dyrektywy są sprawy z zakresu prawa rodzinnego, w tym dotyczące praw reprodukcyjnych oraz świadczeń uzależnionych od stanu cywilnego, dostęp do świadczeń zabezpieczenia społecznego, w tym ograniczenia wiekowe kwalifikowalności, organizacja i finansowanie systemów edukacji, w tym wymogi wiekowe uprawniające z korzystania ze szkół, kursów czy stypendiów, dostęp do instytucji oświatowych opierających swój etos na wierze lub religii, dostęp do dóbr i usług, w tym mieszkaniowych, oferowanych w sferze życia prywatnego lub rodzinnego.

W toku trwających 16 lat w grupie roboczej ds. społecznych Rady prac nie osiągnięto kompromisu. Prezydencja belgijska podczas ostatnich posiedzeń grupy roboczej ds. społecznych Rady w dniach 20 lutego i 14 marca 2024 r. wezwała państwa członkowskie do ponownej rewizji i aktualizacji stanowisk. Rząd RP w 2008 r. wyraził stanowisko pozytywne, natomiast negatywne w styczniu 2014 r. i w sierpniu 2016 r. Obecne nowe stanowisko rządu wynika z tego, że przychylamy się i przychylnie odnosimy się do przyjęcia projektu dyrektywy jako długo oczekiwanego aktu poszerzającego sferę wolności, pluralizmu, niedyskryminacji i tolerancji UE przyczyniającego się w szczególności do realizacji wyrażonego w art. 2 Traktatu o UE, poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Dyrektywa stanowi przejaw przewidzianego w art. 10 traktatu o funkcjonowaniu UE dążenia do zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Dyrektywa poszerza możliwości przeciwdziałania wszelkiej dyskryminacji, w szczególności ze względu na kryteria explicite wymienione w otwartym katalogu w art. 21 Karty Praw Podstawowych UE, czyli płeć, rasę lub pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Dyrektywa tym samym zamyka utrzymujące się dotychczas luki w unijnej regulacji antydyskryminacyjnej w zakresie kryteriów Religii lub światopoglądu, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej, odnośnie do których nie był zapewniony taki sam poziom ochrony jak w przypadku przesłanek płci pochodzenia rasowego lub etnicznego.

Tego typu fragmentaryzacja prawodawstwa niekorzystnie wpływa zarówno na przedstawicieli mniejszości objętych słabszą ochroną, jak i na osoby narażone na dyskryminację wielokrotną i intersekcjonalną, tym samym modyfikacji ulega negatywne stanowisko rządu przyjęte przez Komitet do Spraw Unii Europejskiej w 2016 r. Projekt tej nowej dyrektywy horyzontalnej uzupełnia całą architekturę prawa antydyskryminacyjnego, które obejmuje oczywiście w szczególności dyrektywę Rady z 2000 r. wprowadzającą w życie zasady równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, dyrektywę Rady ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, dyrektywę ramową z 2004 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, dyrektywę z 2006 r. PE i Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy, decyzję ramową z 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawno-karnych oraz konsekwentnie komunikaty Komisji z 2020 r. – „Unia równości strategii na rzecz

uprawnienia płci na lata 2020–2025", „Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025", komunikat Komisji z 2020 r. „Unia równości – strategia na rzecz równości osób LGBTiQ na lata 2020–2025" oraz strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030.

Dyrektywa jest zgodna z założeniami niezakończonych jeszcze prac nad projektami dyrektyw na temat organów do spraw równości, do których stanowisko już tu państwu przedstawiałam. To są dyrektywy i dokumenty o numerze COM(2022) 688 i konsekwentnie 689, odnośnie do których rząd wyraził już pozytywne stanowisko, a także zbieżna jest z dorobkiem orzeczniczym Trybunału Sprawiedliwości UE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w szczególności w sprawach Polski z zakresu prawa antydyskryminacyjnego.

Ratyfikacja przez UE konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz przewidziane w art. 6 ust. 2 traktatu z Lizbony przystąpienie do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka stanowią silne zobowiązanie do pogłębienia ochrony osób i grup szczególnie narażonych na dyskryminację, szczególnie osób z niepełnosprawnościami.

Dyrektywa PE i Rady z 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług, która weszła w życie 27 czerwca 2017 r., uwzględniła znaczna część dyskutowanych w toku negocjacji zagadnień związanych z usprawnieniami dla osób z niepełnosprawnościami. Dyrektywa przyczyni się do szerszej realizacji zasady równego traktowania na grupy dotychczas marginalizowane, umożliwiając im szerszy dostęp do dóbr i usług, w tym usług publicznych. Skutkiem wprowadzenia przepisów będzie wzrost postaw tolerancyjnych i altruistycznych w społeczeństwie, wzrost otwartości na różnorodność i ograniczenie negatywnych skutków wykluczenia społecznego.

Pozytywnym skutkiem wprowadzenia dyrektywy będzie także dalsza mobilizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, osób, które osiągnęły wiek emerytalny oraz upodmiotowienie osób należących do mniejszości wyznaniowych, religijnych i seksualnych. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Bardzo dziękuję pani ministrze za przedstawienie zaktualizowanego stanowiska RP. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pani poseł Katarzyna Pawliczak. Bardzo proszę panią poseł o zabranie głosu. Karolina, oczywiście. Proszę o wybaczenie.

**Poseł Karolina Pawliczak (KO):**

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, wniosek ten dotyczy dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Celem tego wniosku jest wprowadzenie w życie także poza rynkiem pracy zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. We wniosku określa się również ramy zakazu dyskryminacji ze względu na wyżej wymienione powody oraz ustala jednolity minimalny poziom ochrony w obrębie UE dla osób, które doznały takiej dyskryminacji.

Wniosek uzupełnia, tak jak pani minister powiedziała, ramy prawne UE, zgodnie z którymi zakaz dyskryminacji bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną ma zastosowanie jedynie w zakresie zatrudnienia, pracy i szkolenia zawodowego. Dyskryminacja ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne jest zakazana w zakresie zatrudnienia, pracy i szkolenia zawodowego, jak również w obszarach niezwiązanych z zatrudnieniem, takich jak ochrona socjalna, opieka zdrowotna, edukacja i dostęp do powszechnie dostępnych towarów i usług, w tym do mieszkań.

Dotychczas ochrona przed dyskryminacją poza miejscem pracy obejmowała wyłącznie dyskryminowanie ze względu na płeć, rasę i pochodzenie etniczne. Głównym celem proponowanej dyrektywy jest walka z dyskryminacją ze względu na religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz wprowadzenie w życie zasady równego traktowania w obszarach innych niż zatrudnienie.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że Komisja ogłosiła w swoim programie działalności legislacyjnej prac przyjętym w dniu 23 października 2007 r. i że przedstawi nowe

inicjatywy w celu uzupełnienia wspólnotowych ram prawnych dotyczących zapobiegania dyskryminacji. Obecny wniosek został też przedstawiony w części odnowionej agendy społecznej, możliwości dostępu i solidarności w Europie XXI wieku i towarzyszy komunikatowi Komisji „Niedyskryminacja i równość szans – odnowione zobowiązanie".

Wniosek opiera się na rozwijanej od czasu traktatu z Amsterdamu strategii zwalczania dyskryminacji. Jest spójny z ogólnymi celami UE, a w szczególności ze strategią lizbońską na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz celami europejskiego procesu ochrony socjalnej i integracji społecznej. Ma pomóc zadbać o podstawowe prawa obywateli zgodnie z Kartą Praw Podstawowych UE.

Jak wskazano we wniosku projekt został poddany konsultacjom z ogółem społeczeństwa, z organizacjami pozarządowymi – to ważne. Dowiodły one zapotrzebowania na przepisy UE podnoszące poziom ochrony przed dyskryminacją.

W projekcie stanowiska z lipca 2008 r. wskazano między innymi, że RP popiera rozpoczęcie prac nad zaproponowaną dyrektywą, a rząd polski jest przekonany, że projekt dyrektywy mającej na celu ze względu na swój szeroki zakres podmiotowy i przedmiotowy wypełnienie luki we wspólnotowej legislacji.

W Polsce zakaz dyskryminacji oraz zasadę równego traktowania ze szczególnym uwzględnieniem równego traktowania kobiet i mężczyzn uregulowano na poziomie konstytucyjnym. Zgodnie z art. 32 ust. 1 konstytucji wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, jednocześnie nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Zakres przesłanek dyskryminacji jest więc w Konstytucji RP otwarty i tym samym szerszy niż w prawie UE. Konstytucja stanowi ponadto również równouprawnienie Kościołów i innych związków wyznaniowych. Statuuje przy tym obowiązek władz publicznych zachowania bezstronności w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych. Konstytucja zapewnia także wszystkim znajdującym się pod władzą RP korzystanie z wolności i praw zapewnionych w tym akcie i gwarantuje, że wyjątki od tej zasady odnoszące się do cudzoziemców określone zostaną w ustawie.

Przyjęcie proponowanej dyrektywy spowoduje konieczność zmiany mimo wszystko wielu regulacji obowiązujących w Polsce. Przykładowo, zalecane będzie uchylenie części wyłączeń zawartych w ustawie o wdrożeniu niektórych przepisów UE. Celem proponowanej dyrektywy jest zapewnienie wprowadzenia w życie w państwach członkowskich zasady równego traktowania w obszarach innych niż zatrudnienie i praca. Jeżeli cel ten zatem zostanie osiągnięty, skutkiem będzie szersza realizacja zasady równego traktowania.

W przedłożonej aktualizacji projektu stanowiska – przychylnie odnosi się do tego oczywiście Rada Ministrów – przyjmuje się dyrektywę jako długo oczekiwany akt poszerzający sferę wolności, pluralizmu, niedyskryminacji, tolerancji w UE, przyczyniającego się w szczególności do realizacji wdrożonego w art. 2 poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. W aktualizacji projektu stanowiska wskazano, że proponowana dyrektywa stanowi przejaw przewidzianego w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu UE dążenia do zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Podkreślono, że poszerza ona możliwość przeciwdziałania wszelkiej dyskryminacji.

Konkluzja jest taka, że to działanie jest ze wszech miar pożądane. Bardzo dziękuję.

**Przewodniczący poseł Michał Kobosko (Polska2050-TD):**

Bardzo dziękuję pani posłance Karolinie Pawliczak za ten głos. Dziękuję bardzo. Zanim otworzę dyskusję, przekażę prowadzenie panu przewodniczącemu Truskolaskiemu.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, kto chciałby z pań posłanek, z panów posłów, zabrać głos? Zbieram. Pan poseł Kaleta, pan poseł Przewodniczący Szynkowski vel Sek. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia? OK. Dziękuję. Zamykam listę. Proszę bardzo, panie pośle.

**Poseł Sebastian Kaleta (PiS):**

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, to jest projekt, który służy tylko i wyłącznie temu, by poszerzyć katalog przywilejów środowiska LGBTQ, ponieważ jeżeli chodzi o dyskryminację ze względu na religię czy rasę, dokumenty unijne istnieją i cho-

dzi tylko o poszerzenie tego katalogu. Treść tej dyrektywy jest bardzo ogólna. Nie jest ona uzasadniona żadnymi badaniami, które wskazywałyby, że istnieje potrzeba, aby taki dokument przyjąć. Ona ma służyć tylko temu, żeby w przyszłości na przykład jak się okaże, że dany sklep nie oferuje produktu jakiejś osobie, jednej ze 135 płci, bo może tyle będzie za kilkanaście miesięcy, to w związku z tym dyskryminuje tego konsumenta. Nie ma 130 toalet i tego rodzaju. To jest otwarcie puszki Pandory, jeśli chodzi o regulacje w celu stworzenia przywilejów dla środowiska LGBTQ. Ale oczywiście żeby tę puszkę otworzyć, żeby ona się realizowała, to będą specjalne programy dla NGO-sów, które będą pomagały w wykrywaniu dyskryminacji, bo temu służy ten projekt. W związku z powyższym składam wniosek, żebyśmy odrzucili propozycje stanowiska rządu. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję. Pan przewodniczący vel Sęk.

**Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):**

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Może odrobinę ukonkretnię te zarzuty, które w formule ogólnej, bardziej symbolicznej, postawił pan poseł Kaleta. Projekt aktu prawnego po pierwsze jest dyskutowany – to się jednak nieczęsto zdarza – w gronie państwa członkowskich 16 lat. To pokazuje, że on jednak budzi cały szereg kontrowersji, różnych opinii, i to nie jest tylko kwestia Polski, która wyrażała swoje sceptyczne stanowisko, ale wielu innych krajów. Pozostaje sobie postawić pytanie, dlaczego tak jest, że przez 16 lat tego projektu nie dopracowano, nie udało się dojść do konkluzji. Otóż, jest to projekt dyrektywy. On nie jest długi, w związku z tym zachęcam państwa do tego, żeby zajrzeć w ten projekt. On w sumie ma 25 stron razem z preambułą, a sama treść aktu prawnego to jest raptem kilka stron. Niezwykle ogólnej natury. Pełny niezwykle ogólnych sformułowań, które na pierwszy rzut oka absolutnie w żaden sposób nie zmieniają stanu prawnego ochrony przed dyskryminacją ze względu na jakąkolwiek cechę, który jest realizowany na bazie polskiej konstytucji. Na bazie polskiej konstytucji, a także ustaw uszczegóławiających z lat 2010 i 2012 stan prawny jest bardzo korzystny dla osób, które poczułyby się dyskryminowane. Natomiast projekt dyrektywy wskazuje takie elementy, że dyskryminacja bezpośrednia występuje w przypadku, gdy daną osobę traktuje się mniej przychylnie niż traktowano by inną osobę w porównywalnej sytuacji z jakiejkolwiek przyczyny. Bardzo ogólne sformułowanie. Na przykład o kwestii molestowania, które jest uważane za formę dyskryminacji, ono ma miejsce, jeżeli niepożądane zachowanie związane z przyczynami, o których mowa w art. 1, których skutkiem jest naruszenie godności osoby, stworzenie onieśmielającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery. Jak to będzie interpretowane? Naprawdę można to na bardzo różne sposoby interpretować. I tak dalej.

Z tego względu, szanowni państwo, właśnie ze względu na te ogólne sformułowania, Komisja do Spraw Unii Europejskiej już raz zabierała głos w sprawie tego projektu dyrektywy i był to czas rządów Platformy Obywatelskiej i PSL-u, kiedy przewodniczącą Komisji była pani przewodnicząca Pomaska. W dezyderacie Komisja krytycznie odnosiła się do tego projektu, szanowni państwo. Proszę więc o refleksję w tej sprawie.

Stanowisko rządu – rządu PO i PSL – wobec tej sprawy było krytyczne, było negatywne. Absolutnie więc uważam, że ono nie powinno ulegać zmianie. Zgadzam się z wnioskiem pana posła Kalety. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Szanowni państwo, czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Widzę, pani posłanka Lichocka. Proszę bardzo. Czerwińska, przepraszam. Proszę bardzo.

**Poseł Anita Czerwińska (PiS):**

Panie przewodniczący, wnoszę o zakończenie dyskusji i przejście do głosowania. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję bardzo. Dyskusja jest zakończona. Oddam głos pani minister.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Panie przewodniczący, wniosek formalny, proszę poddać pod głosowanie. Wniosek formalny o zakończenie tej dyskusji.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Szanowni państwo, dyskusja została zamknięta. Pani minister chce odpowiedzieć.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

To jest też element dyskusji, a my wnosimy o zamknięcie tej dyskusji. Proszę zgodnie z regulaminem poddać pod głosowanie wniosek formalny, tak jak poddawał pan zawsze pod głosowanie wnioski pana Arłukowicza.

**Poseł Anita Czerwińska (PiS):**

Panie przewodniczący, mogę?

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Szanowni państwo, damy głos pani…

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Panie przewodniczący, proszę postępować zgodnie z regulaminem i poddać wniosek pod głosowanie. Jest wniosek formalny o zamknięcie dyskusji. Bardzo proszę poddać pod głosowanie.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Przekazuję głos pani minister.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Panie przewodniczący, proszę nie łamać regulaminu.

**Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):**

Ale był wniosek formalny. Proszę wszystkich równo traktować.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Pani minister, proszę bardzo. Później zostanie przegłosowany wniosek.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Proszę nie łamać regulaminu, postępować zgodnie z regulaminem. Wniosek formalny.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Pani minister, proszę bardzo. Następnie przegłosujemy wniosek.

**Ministra do spraw równości Katarzyna Kotula:**

Chcę. Czekam. Wie pan, nie będę przekrzykiwać. To po pierwsze. Nie wiem, czy jest pan poseł Kaleta. Jest jeszcze, dobrze. Panie pośle, pan martwi się o te 135 płci. Nie ukrywam, że zapytałabym pana chętnie, skąd pan czerpie takie informacje, że jest 135 płci. I poprosiłabym pana o wymienienie, ale rozumiem, że pan tutaj raczej chciał swoje popisy retoryczne i oratorskie nam przedstawić zamiast merytorycznej dyskusji. Gdyby pan chciał wiedzieć, czy są badania, jakie są badania, to polecam raporty Agencji Praw Podstawowych, które sprawdzają i badają dyskryminację ze względu na różne przesłanki, i te dane służą zawsze jako podstawa do opracowania konkretnych rozwiązań w konkretnych dyrektywach.

Jeśli chodzi o pana przewodniczącego, który pytał o to, z czego wynikają różnego rodzaju wątpliwości, które wyrażają różne państwa członkowskie, to być może pana zaskoczę, ale w żadnym z tych państw członkowskich, w których ta dyrektywa tak długo była dyskutowana, nie były dyskutowane kwestie dotyczące przesłanki ze względu na orientację seksualną. Te wątpliwości, które były zgłaszane, to były wątpliwości zgłaszane przede wszystkim przez przedsiębiorców i kwestie dostępności w zakresie przesłanki dotyczącej niepełnosprawności i wieku. Dla mnie ta dyrektywa jest o tyle ważnym dokumentem, że w mojej ocenie wciąż – i patrzę tu na wszystkie rządy, co do których mam zdanie krytyczne w zakresie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i eliminacji dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność – potrzebujemy właśnie takich dokumentów, które będą silnym mechanizmem.

We współpracy z dyrektywą o dostępności być może faktycznie uda nam się w końcu zabezpieczyć prawa osób z niepełnosprawnościami, w pełni zrealizować Konwencję Praw Osób z Niepełnosprawnościami, bo przyznam szczerze, że dyskusje, które słyszałam w ostatnich tygodniach o tym, jak to ciężko będzie bankom dostosować się i dostosować swoje usługi do dostępności w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami, powoduje, że kiedy słyszę głosy, a słyszę takie z prawej strony, to zawsze zastanawiam się, na ile ta postawa pro-life i postawa za życiem nie sprowadza się jednak jedynie do wystąpień na mównicy sejmowej w koszulkach z zarodkami. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję pani minister. Poddam teraz pod głosowanie wniosek formalny o zamknięcie dyskusji. Proszę o przygotowanie głosowania.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

A nad czym głosujemy, panie przewodniczący?

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Nad wnioskiem formalnym o zamknięcie dyskusji.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Którą pan przed chwila zamknął.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. Za – 29, przeciw – 2, wstrzymała się 1 osoba. Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, nie widzę więcej zgłoszeń. Dyskusja jest zamknięta. W związku z tym chciałbym zaproponować następującą konkluzję: Stwierdzam, że Komisja…

**Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):**

Ale był wniosek. Nie słyszał pan wniosku?

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Spokojnie. Ale proszę posłuchać. Spokojnie, proszę nie krzyczeć, naprawdę. Nie denerwujcie się. Stwierdzam, że Komisja rozpatrzyła w trybie art. 10 ust. 2 ustawę z dnia 8 października 2010 r., dokument o sygnaturze COM(2008) 426 i odnoszącą się do niego informację rządu. Komisja podzieliła stanowisko rządu. Jest sprzeciw, w związku z tym przegłosujemy tę konkluzję.

**Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):**

Jest wniosek o odrzucenie stanowiska rządu.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Kto jest za przyjęciem konkluzji? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. Głosowały 33 osoby, za – 16, przeciw – 17. **Komisja nie podzieliła stanowiska rządu**.

Przechodzimy do pkt IV.

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Wniosek był o odrzucenie stanowiska rządu.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Szanowni państwo, naprawdę chcecie to przegłosować?

**Poseł Marcin Przydacz (PiS):**

Tak.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

OK. W takim razie przegłosujemy wniosek formalny o odrzucenie stanowiska rządu, chociaż de facto to już je odrzuciliśmy, więc nie rozumiem tego wniosku. Ale jeżeli jest wola Komisji, to oczywiście przegłosujemy. Przegłosujmy wniosek o… Czy powinniśmy głosować? Przepraszam, zwracam się do panów z Biura Legislacyjnego.

**Ekspert do spraw legislacji z Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Tomasz Jaroszyński:**

Dziękuję bardzo. Tomasz Jaroszyńki, Biuro Ekspertyz. Szanowni państwo, poprzednie głosowanie miało taki skutek, że nie został przyjęty wniosek wygłoszony przez pana przewodniczącego. Odrębną sprawą jest przyjęcie wniosku zgłoszonego w formie odrzucenia stanowiska rządu.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dobrze. Dziękuję bardzo. W związku z tym głosujemy. Kto jest za odrzuceniem stanowiska rządu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Głosowały 33 osoby, za – 17, przeciw – 16, nikt się nie wstrzymał. **Komisja odrzuciła stanowisko rządu.**

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw rozwoju, które odbędzie się w dniu 7 maja 2024 r. Rząd reprezentuje pani Anna Radwan-Röhrenschef, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Bardzo proszę panią minister o przedstawienie informacji rządu.

**Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Anna Radwan-Röhrenschef:**

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, 7 maja 2024 r. w Brukseli odbędzie się posiedzenie Rady ds. Zagranicznych UE w formacie ministrów ds. rozwoju. Polskę będzie reprezentował minister Jakub Wiśniewski, podsekretarz stanu w MSZ do spraw ekonomicznych, wyzwań globalnych oraz współpracy rozwojowej. Tradycyjnie w ramach każdego półrocza odbywa się spotkanie na szczeblu ministrów ds. współpracy rozwojowej, w formacie formalnym i nieformalnym. Dyskusje te dotyczą stricte kwestii pomocy rozwojowej i humanitarnej, uzupełniając posiedzenia Rady ds. Zagranicznych dotyczących aspektów politycznych. Wstępny porządek obrad najbliższej Rady nie zawiera projektów aktów ustawodawczych. Postaram się w skrócie przedstawić państwu punkty, które będą poddane dyskusji na najbliższej Radzie.

To jest Ukraina i plan dla Ukrainy oraz Palestyna. Jeżeli chodzi o Ukrainę, Polska pozytywnie ocenia Ukraine Plan. Dokument ten zawiera kompleksową analizę działań podejmowanych i planowanych przez Ukrainę oraz obejmuje szerokie spektrum kwestii kluczowych dla odbudowy i przyszłego funkcjonowania państwa ukraińskiego. Odbudowa Ukrainy i jej przyszłe przystąpienie do UE, co na pewno państwa interesuje, są ze sobą ściśle powiązane. Z zadowoleniem przyjmujemy fakt, że Ukraine Plan został opracowany z uwzględnieniem potrzeby stopniowego dostosowywania ukraińskiego ustawodawstwa do standardów UE.

Ponadto wdrożenie planu pozwoli na lepszą współpracę z innymi darczyńcami, międzynarodowymi instytucjami finansowymi G7 Multi-agency Donor Coordination Platform, ale także zapewni trwałość działań Ukrainy na rzecz reform, co jak wiemy, w dłuższej perspektywie może utrzymać i zwiększyć zaangażowanie finansowe donatorów w odbudowę Ukrainy.

Na koniec w kwestii Ukrainy – liczymy na szybkie przyjęcie decyzji wykonawczej Rady Unii, która pozytywnie zweryfikuje Ukraine Plan, ponieważ stanowi on ważną część regularnego i przewidywalnego wsparcia dla Ukrainy.

Drugi punkt związany z sytuacją w Palestynie. Sytuacja humanitarna – i o tym będziemy przypominać – w strefie Gazy jest dramatyczna. Widzimy potrzebę wykorzystania wszystkich możliwych kanałów dla dostawy pomocy humanitarnej zarówno lądowych, powietrznych, jak i morskich, aby móc adekwatnie odpowiedzieć na krytyczną sytuację humanitarną ludności cywilnej w Gazie. Trzeba przypomnieć, że 2 kwietnia w ataku na konwój z pomocą humanitarną World Central Kitchen zginął obywatel Polski. Za atak odpowiedzialność wzięła na siebie armia izraelska. Wezwaliśmy do bezstronnego śledztwa w sprawie ataku na konwój humanitarny.

Kończąc już, wobec katastrofalnej sytuacji humanitarnej w strefie Gazy Polska zdecydowała się przekazać 1 mln dolarów na rzecz Agencji Narodów Zjednoczonych dla Pomocy

Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie, tak zwana UNRWA, i kolejny 1 mln dolarów na światowy program żywnościowy. Warto zwrócić uwagę, że postrzegamy UNRWA jako jednego z kluczowych partnerów w regionie w dostarczaniu pomocy humanitarnej. Uważamy, że praca Agencji jest ważna i potrzebna we wszystkich pięciu obszarach objętych jej mandatem w Gazie, na zachodnim brzegu Jordanii, w Libanie i w Syrii.

Na koniec, analizujemy raport niezależnej grupy przeglądowej pod przewodnictwem byłej minister spraw zagranicznych Francji oraz rekomendacje dotyczące zwiększenia skuteczności i bezstronności tej organizacji, czyli UNRWA, w zakresie działalności pomocy humanitarnej. Dokument został opublikowany 22 kwietnia 2024 r. To tyle z mojej strony. Bardzo dziękuję.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję pani minister. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z posłów chciałby zabrać głos? Pan poseł Jabłoński, później pan poseł Sellin. Zamykam listę.

**Poseł Paweł Jabłoński (PiS) – spoza składu Komisji:**

Dziękuję. Pani minister, dziękuję bardzo za przedstawienie tej informacji. Chciałbym zapytać o jedna kwestię, a mianowicie – sytuacja w strefie Gazy. Nie ma żadnych wątpliwości, że ostatnie miesiące były niezwykle trudne, jeśli chodzi o sytuacje ludności cywilnej, w dużym stopniu z powodu działań władz Izraela, które blokowały wjazd konwoju z pomocą humanitarną ze strony Egiptu przez przejście graniczne w Rafah. To była informacja podawana wielokrotnie przez media. Informował o tym także Sejm, ambasador państwa Palestyny. Mieliśmy w marcu posiedzenie polsko-palestyńskiej grupy parlamentarnej, na której te informacje zostały szczegółowo przedstawione. Na tym posiedzeniu był również przedstawiciel ministerstwa, pan minister Szejna. Ja w trakcie tego posiedzenia zadałem mu pytanie, a następnie pogłębiłem to w interpelacji i zwróciłem się z pytaniem, na które do dziś nie dostałem odpowiedzi. Chciałbym się zwrócić do pani minister, bo to są kwestie, którymi, jak rozumiem, pani się trochę bardziej bezpośrednio zajmuje. Jakie konkretne działania podejmuje nasz MSZ, żeby wywierać presję na państwo Izrael, na władze państwa Izrael, żeby odblokowały pomoc humanitarną, medyczną, żywnościową. Nie mówię w tej chwili o innych działaniach związanych z ostatnimi wydarzeniami. To nie jest przedmiot tego posiedzenia, choć też jest to kwestia istotna, czy mamy dostęp do śledztwa w sprawie ataku na wolontariuszy. To jest cały czas sprawa nierozwiązana. Ale w tym konkretnym temacie – pomoc humanitarna, dlaczego to jest blokowane. Co Polska robi w tej sprawie, co robi UE? Co robimy na innych forach międzynarodowych? Czy będzie to również omówione na posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie rozwojowym? Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sellin.

**Poseł Jarosław Sellin (PiS):**

Szanowna pani minister, w związku z tym, że spotkanie jest za dwa tygodnie i w notatce, którą otrzymaliśmy od was do lektury przed tym spotkaniem, rzeczywiście czytamy taki rozdział pod tytułem „Współpraca rozwojowa Polski na rzecz Palestyny". Podajecie tu kwoty, które Polska w ostatnich 15 latach przeznaczyła w ramach współpracy rozwojowej na rzecz Palestyny. To nie są kwoty bardzo duże, porażające, ale jednak są. To są jednak miliony dolarów. I oczywiście z szeroko rozumianego świata Zachodu to są kwoty już bardzo poważne. I tutaj już nawet pokazujecie, co w tym roku zostało wpłacone na ten cel, co teraz jest procedowane, co za chwilę będzie procedowane. W związku z tym chciałem zapytać i właściwie też poprosić, żeby na tym spotkaniu zgłoszono taki postulat, aby pieniądze przeznaczone na współpracę rozwojową na rzecz Palestyny – ja to odróżniam od pomocy humanitarnej, która teraz obecnie jest dla ludności cywilnej w strefie Gazy niezbędna – ale ta współpraca wieloletnia rozwojowa na rzecz Palestyny, żeby można było w ramach agendy ONZ-owskiej, gdzie przede wszystkim te pieniądze wpłacamy, lepiej skontrolować, na co one są wydawane. Ponieważ nie jest właściwe, jeżeli na przykład pieniądze rozwojowe przeznaczane na rzecz strefy Gazy są przechwytywane przez Hamas i zamiast na przykład rur kanalizacyjnych, produkowane są domorosłe rakiety,

które potem są wystrzeliwane na państwo Izrael. I nie jest też właściwą pomocą rozwojową, jeśli na przykład te pieniądze są przeznaczane na podręczniki w szkołach, w których uczą się dzieci palestyńskie, a w tych podręcznikach są bardzo agresywne treści nawołujące do likwidacji państwa Izrael i mordowania Żydów.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję bardzo. Pani minister, proszę o odniesienie się.

**Podsekretarz stanu w MSZ Anna Radwan-Röhrenschef:**

Dziękuję bardzo. Pytanie pana posła Jabłońskiego dotyczące zapytania do ministra Szejny. Pozwolę sobie sprawdzić, czy to wpłynęło i czy minister miał okazje już panu odpowiedzieć. Nie uchylam się, ale proszę mi dać możliwość zerknięcia na tę korespondencję.

Jeżeli chodzi o pytanie pana posła Sellina, rozumiem, że przemawia za panem posłem troska o to, żeby pieniądze polskich, europejskich podatników trafiały rzeczywiście na pomoc rozwojową, na pomoc humanitarną, i tu pełna zgoda. Znamy wszyscy przypadek UNRWA, który nas zszokował, który też podważał w opinii publicznej działalność organizacji humanitarnych pomocowych. Myślę, że nikt tu nie ma wątpliwości, że tego typu działania muszą być kontrolowane i żeby te pieniądze rzeczywiście trafiały do jak najbardziej potrzebujących osób. Jeżeli więc chodzi o te kontrolę środków, to mogę państwa zapewnić, że zarówno MSZ, jak i inne instytucje temu dedykowane będą się blisko przyglądać temu, jak te pieniądze są wydawane. Niestety, dobrze wiemy, że nie na wszystkie działania czy potencjalne sytuacje krytyczne mamy wpływ, ale myślę, że sytuacja z UNRWA pozwala nam antycypować w przyszłości i uniknąć tego typu – można powiedzieć – krytycznych sytuacji, jaka miała miejsce z UNRWA. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję pani minister. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw rozwoju, które odbędzie się w dniu 7 maja 2024 r. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Jest. W takim razie przegłosujemy sprzeciw. Kto jest za przyjęciem informacji Rady Ministrów? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Głosowało 29 osób. Za – 17, przeciw – 11, wstrzymała się 1 osoba. Dziękuję bardzo. **Komisja przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw rozwoju, które odbędzie się w dniu 7 maja 2024 r.**

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia w trybie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych (wersja przekształcona) (COM(2021) 734 wersja ostateczna) i odnoszącej się do niego informacji rządu. W dniu 4 kwietnia rząd przekazał do Komisji aktualizacje projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje pan minister Krzysztof Śmiszek, sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji rządu.

**Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Krzysztof Śmiszek:**

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, dyskutowany wniosek, czyli wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych jest jednym z elementów pakietu demokratycznego, który w listopadzie 2021 r. przedstawiła Komisja Europejska. Propozycja Komisji Europejskiej zmierza do usunięcia luk w obowiązującym obecnie rozporządzeniu PE i Rady w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. Takie luki zostały zidentyfikowane podczas wyborów do PE w 2019 r.

Głównym celem rozporządzenia jest zwiększenie transparentności finansowania i działalności europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. Może jedno zdanie: projekt rozporządzenia definiuje europejską fundację i partię polityczną jako sojusz polityczny realizujący cele polityczne i jest zarejestrowany w Urzędzie ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych. Rozporządzenie definiuje także europejską fundację polityczną jako podmiot formalnie powią-

zany z którąś z europejskich partii politycznych zarejestrowanych w Urzędzie ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych, którego działalność wspiera i uzupełnia cele europejskiej partii politycznej.

Projektowane rozporządzenie zmierza do zwiększenia rentowności finansowej europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych, dotyczy ułatwienia ich interakcji z należącymi do nich krajowymi partiami członkowskimi, tak aby europejskie partie polityczne mogły łatwiej uczestniczyć w krajowych kampaniach dotyczących tematyki unijnej, wyeliminowania pozostałych luk dotyczących źródeł i przejrzystości finansowania, ograniczenia nadmiernych obciążeń administracyjnych i zwiększenia pewności prawa.

Jeśli chodzi o stanowisko rządu, rząd popiera ten projekt rozporządzenia. Jesteśmy zwolennikami dalszej dyskusji na temat tego rozporządzenia. Dwie kwestie wydają się warte dyskutowania i wiele podmiotów podnosi kwestię dalszego doprecyzowania i dalszego dyskutowania nad nimi. Po pierwsze, umożliwienia partiom spoza UE członkostwa w tych partiach, jak również finansowania ze środków partii politycznych referendów dotyczących kwestii europejskich. Niemniej jednak ten projekt rozporządzenia był popierany przez poprzedni rząd, dzisiaj jest także popierany przez obecny rząd, natomiast oczywiście wszystkie dyskusje dotyczące niuansów i niektórych kontrowersyjnych zagadnień będą prowadzone w najbliższym czasie w procesie negocjacyjnym. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby zabrać głos? A, przepraszam. Sprawozdawca do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Lipiec. Proszę pana posła o zabranie głosu, a później otworze dyskusję.

**Poseł Krzysztof Lipiec (PiS):**

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w sprawie projektowanego aktu ustawodawczego UE dotyczącego zasad funkcjonowania partii i fundacji europejskich przejdę od razu do konkluzji, ponieważ przedstawiciel rządu dokładnie uzasadnił słuszność tego projektu. Warto również wspomnieć, że w 2022 r. Komisja też nad tym aktem ustawodawczym czyniła rozważania. Była pozytywna opinia przedstawiona przez rząd pana premiera Mateusza Morawieckiego. Ta opinia została teraz zaktualizowana. Ona jest zbieżna z tą z 2022 r. Dlatego też, konkludując, wnoszę o to, aby Komisja przyjęła stanowisko rządu w tej sprawie, albowiem rzeczywiście ten akt ustawodawczy UE zmierza do tego, aby poprawić transparentność finansowania i działalności partii i fundacji politycznych działających w UE. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Pan przewodniczący Szynkowski vel Sęk.

**Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):**

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Ja w tej materii mam nieco więcej wątpliwości niż kolega poseł sprawozdawca. Transparentność – jak najbardziej tak. Natomiast kwestie dotyczące niedoprecyzowania stanowiska rządu. Jeżeli państwo się wczytacie w to stanowisko rządu, to ono ma szalenie ogólny charakter i w żaden sposób nie limituje rządu, jak chodzi o wytyczanie *red lines*. A takie zadanie mają stanowiska rządu, które my opiniujemy. Powinny być wytyczone pewne *red lines*, na przykład w zakresie tematyki współfinansowania przez partie europejskie referendów, które się odbywają. Na przykład w zakresie zapisów dotyczących tego, że partie są zobowiązane realizować cele i wartości UE. Jak one mogą być interpretowane? Z doświadczeń ostatnich lat oczywiście doskonale wiemy, które cele i wartości mogą być na przykład w referendum oceniane jako takie, które zasługują na dofinansowanie, i takie, które nie zasługują na finansowanie na przykład proponowanych działań. W związku z tym mam wątpliwości co do tego stanowiska i osobiście będę w tej sprawie głosował przeciw.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa posłów chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę więcej zgłoszeń. Nie, nie było obowiązku głosowania. Proszę pana ministra o odniesienie się.

**Sekretarz stanu w MS Krzysztof Śmiszek:**

Dziękuję za to pytanie. Tak, rzeczywiście polski rząd w aktualizowanym stanowisku usuwa te *red lines* czy ten sprzeciw wobec dwóch konkretnych kwestii, a właściwie trzech, które były podniesione przez poprzedni rząd, że jesteśmy czy byliśmy w sytuacji impasu. Poprzez uelastycznienie tego stanowiska chcemy doprowadzić do tego, żeby dyskusja nadal się toczyła, natomiast decyzje będą podejmowane na końcu procesu negocjacyjnego. Mamy świadomość konieczności dopracowania czy doprecyzowania przepisów tego rozporządzenia, zatem chcemy tę debatę prowadzić, a nie ją blokować. Mamy też taki ambitny cel, żeby w czasie polskiej prezydencji, bo przecież prezydencja zaczyna się od 1 stycznia, ta debata się toczyła i żeby następowała wymiana poglądów. Takie blokowanie dzisiaj pokazało, że nie możemy dalej ruszyć z dyskusjami, a to jest ważna dyskusja. Przecież i poprzedni rząd popierał ten projekt rozporządzenia. Ogólny kierunek popierają wszystkie ugrupowania od lewa do prawa, natomiast jak zwykle diabeł tkwi w szczegółach. My chcemy to stanowisko uelastycznić, żeby móc prowadzić dalej debatę. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):**

Dziękuję, panie ministrze. Nie widzę więcej zgłoszeń, wobec tego chciałbym zaproponować następująca konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. dokument o sygnaturze COM(2021) 734 wersja ostateczna i odnoszącą się do niego informację rządu**. Komisja podzieliła stanowisko rządu. Wiem, że jest sprzeciw, więc przegłosujemy.

Kto jest za stanowiskiem rządu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. Głosowało 28 osób, za – 13, przeciw – 15. **Komisja nie podzieliła stanowiska rządu**.

Szanowni państwo, czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Stwierdzam, że na tym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.